

Analysenhetens analysplan hösten 2024

Denna analysplan är en översikt per den sista augusti över den analytiska verksamheten på analysenheten. Analysplanen uppdateras två gånger per år.

1 Analyser som rör beskattning

1.1 Startade under 2024

1.1.1 Regelefterlevnad bland personer som gör reseavdrag

I denna analys utvärderas olika effekter av Skatteverkets kontroll av reseavdrag där nya urvalsmetoder har använts. I analysen undersöks om de personer som gör felaktiga avdrag fortsätter att göra avdrag. Med direkt effekt menas den effekt som uppstår samma år som kontrollen sker. Med beteendemässig effekt menas den mer långsiktiga effekten med en förbättrad regelefterlevnad efterföljande år.

Kontaktperson på analysenheten: Daniel Hallberg

1.1.2 Informationsutskick för fåmansbolag med leasingbil

I tidigare rapport visades att kontroll av bilförmån har heterogena effekter beroende på vilken typ av företag det rör sig om (Skatteverket, 2022, Förmånsbil och regelefterlevnad – effekter av kontroll av bilförmån. Rapport, 2022-06-29, dnr 8-1726804). För aktiebolag som inte har några anställda (enmansföretag) tycks felen vara både av större storlek och mer frekvent förekommande än bland andra företag. Den beteendemässiga effekten för dessa företag är precis som den direkta effekten större än för övriga företag. Tanken är att ett instruktivt informationsbrev ska uppmärksamma företagaren på hur leasingbilar ska deklarerars och därigenom förmå den att ange korrekt moms och rätt förmånsbeskattning. Informationen ska ge företaget förutsättningar/kunskap för att korrekt hantera körjournaler, arbetsgivar- och momsredovisning. I detta projekt analyseras företagarnas redovisning av leasade bilar en tid efter informationsutskicket för att se eventuella förändringar i den löpande redovisningen och/eller rättelser av tidigare perioder.

Kontaktperson på analysenheten: Lina Andersson

1.1.3 Deklarationsbeteende och kryptotillgångar

Skattefelet för handel med kryptotillgångar bedöms vara 1 538 miljoner kronor eller 90 procent av den teoretiska skatten för inkomståret 2021. Deklarationsbenägenheten hos personer som handlar med kryptotillgångar är låg, under 10 procent. Deklarationsbenägenheten har inte heller ökat över tid, utan har varierat mellan 5 och 9 procent 2017-2022 utan någon tydlig trend. I takt med att allt fler svenskar handlar med kryptovalutor riskerar skattefelet att växa om inte deklaraionsbenägenheten ökar.

Syftet med analysen är att kartlägga faktorer som påverkar kryptohandlarnas val att redovisa eller inte redovisa sina transaktioner samt om den låga regelefterlevnaden inom kryptoområdet samvarierar med låg regelefterlevnad inom andra områden (uthyrning av privatbostad, försäljning av tjänster/varor, reseavdrag).

Kontaktperson på analysenheten: Lina Andersson

1.1.4 Utländska kapitalinkomster och deklarationsbeteende

För att underlätta gränsöverskridande skattesamarbete så deltar Sverige i de automatiska informationsutbytena DAC2, CRS och FATCA som delar upplysningar om finansiella konton mellan olika stater och jurisdiktioner. Dessa informationsutbyten har funnits sedan 2015/2016. Till följd av dessa informationsutbyten tar Skatteverket emot runt en miljon kontrolluppgifter varje år för mellan 500 000 och 600 000 individer. Uppgifterna omfattar olika typer av kapitalinkomster från nästan 100 länder. Utifrån dessa uppgifter visar beräkningar att hushållens totala utländska tillgångar uppgår till runt 300 miljarder kronor. Hittills har det genomförts relativt få kontroller på området som använt dessa uppgifter. Kännedomen om kontrollens effekt är i detta sammanhang därför sparsam. Under 2022 genomfördes slumpmässiga kontroller på uppgifter från dessa utbyten som avsåg behållning och inkomster från bankkonton för beskattningsperioden 2020. Syftet med denna analys är att utvärdera effekten av kontrollerna av utländska kapitalinkomster på deklarationsbeteendet över tid.

Kontaktperson på analysenheten: Daniel Hallberg

1.1.5 Företagens fullgörandekostnader för momsredovisning

Syftet med rapporten är att undersöka hur företagens fullgörandekostnader har utvecklats sedan den senaste rapporten 2006, samt hur kostnaderna fördelas mellan företag i olika storlek samt mellan branscher. Rapporten ska också visa på utvecklingen av fullgörandekostnader samt teknikutvecklingen sedan regelutvecklingen 2006.

Kontaktperson på analysenheten: Lina Jönsson

1.1.6 Svarta arbetsinkomster

Syftet med denna rapport är att undersöka hur svartarbetet fördelar sig mellan olika juridiska former och branscher samt hur det har utvecklats jämfört med Skatteverkets tidigare skattning från 2006 och 2020. Rapporten ämnar ge en uppdaterad lägesbild av omfattningen av svartarbete i den svenska ekonomin för perioden 2018-2022.

Kontaktperson på analysenheten: Damian Migueles Chazarreta

1.1.7 Skatteoptimering bland småföretagare

Skattesystemet skapar tydliga incitament att redovisa lägre inkomst för att undvika en högre marginalskatt. Enskilda näringsidkare (NE) och anställda i eget aktiebolag med få ägare (FÅAB) kan till exempel omdisponera sin inkomst mellan år och kan omvandla förvärvsinkomster till lägre beskattade kapitalinkomster (s.k. inkomstklyvning eller inkomstomvandling). Inkomstklyvning och andra skattemässiga justeringar är inte att likställa med skatteundandragande, utan kan ses som skatteplanering, vari skattebetalaren använder sig av olika upplägg för att optimera skattebetalning. Men även om förfarandena i sig inte behöver vara olagliga och kan ha goda grunder, så kan det ge upphov till improduktivt skatteplanerande som får oavsiktliga negativa konsekvenser för till exempel arbetsutbud, investeringar och skatteintäkter. Att bättre förstå hur dessa system interagerar och vilka beteenden systemen ger upphov till är ett viktigt underlag för att förbättra skattesystemets utformning samt att förstå hur känsliga olika skattebaser är för förändringar i skattenivåer.

Kontaktperson på analysenheten: John Källström

1.1.8 Effekten av panama- och pandoraläckorna

En hög skattemoral är viktigt för samhället inte bara för de offentliga finanserna utan för att skattemoral även anses kopplat till andra områden i samhället där det är viktigt att göra rätt för sig. Forskning har visat att personers skattemoral kan påverkas av sådant som sociala normer och kännedom om andras regelefterlevnad eller skatteundandragande. Under 2016 (Panama), 2017 (Paradis) och 2021 (Pandora) framkom ny information om skattefusk och skatteflykt. Läckorna fick stor uppmärksamhet i medierna. Syftet med analysen är att studera hur läckorna påverkade svenskars skattemoral.

Kontaktperson på analysenheten: Lina Andersson

1.1.9 Bokföringskontroller inom oredovisad arbetskraft

Detta är ett pilotprojekt som syftar till att hitta metoder för skattefelsberäkningar när det gäller oredovisad arbetskraft. Skatteverket har i tidigare skattefelskontroller haft svårt att genomföra skattefelsbedömningar avseende oredovisad arbetskraft. Ett stort antal bokföringskontroller följt av ett visst antal revisioner inom en viss bransch kan ge ett bra underlag för hur stora de oredovisade lönerna är inom branschen.

Kontaktperson på analysenheten: Louise Johannesson

1.1.10 Skatterevisioner via deklarationsombud

Analysen syftar till att mäta spridningseffekter av skatterevisioner genom att länka företag till ett nätverk via deras deklarationsombud. Att kunna påvisa spridningseffekter är viktigt för Skatteverket eftersom det hjälper myndigheten förstå kontrollverksamhets allmänpreventiva effekter, dvs. den avskräckande effekt som skattekontroller har på benägenheten att göra fel. Genom att identifiera nätverk kan rapporten även fungera som en förstudie till andra rapporter där information exempelvis riktas till aktörer med många kontakter eller aktörer som på andra sätt anses vara centrala för informationsspridning.

Kontaktperson på analysenheten: Jon Olofsson

1.1.11 Personalliggare

Syftet med analysen är att genomföra en riskanalys och en skattefelsbedömning för byggbranschen genom en analys av personalliggare baserade på cirka 18 000 personalliggarkontroller.

Kontaktperson på analysenheten: Louise Johannesson

1.2 Startade under 2023

1.2.1 Oredovisad inkomst från digitala plattformar

Det nya EU-direktivet DAC7, som trädde i kraft den 1 januari 2023, förpliktigar plattformoperatörer att rapportera inkomster och identiteter på deras användare till Skatteverket.

Att förstå risker och beteenden i den digitala ekonomin är en stor utmaning. Arbetet med att identifiera och hantera potentiella skattefel försvåras av att det saknas centraliserad kontroll på en decentraliserad verksamhet. Det nya regelverket erbjuder en viktig möjlighet att komma åt skatteundandragandet i den digitala ekonomin.

Detta är en pilotstudie med syfte att införskaffa mer underlag inför ordinarie skattefelskontroll.

Kontaktperson på analysenheten: Christina L Pettersson

1.2.2 Slumpkontroller mot oredovisad arbetskraft

Oredovisad arbetskraft är särskilt relevant givet dess betydande påverkan på både skatteintäkter och arbetsvillkor, särskilt inom branscher som bygg, städ och transport. Med tanke på komplexiteten och resursbehovet i att bedöma skattefelet inom detta område så är en flerårig tidsram nödvändig för att effektivt genomföra skattefelskontroller.

Detta är en pilotstudie med syfte att införskaffa mer underlag inför ordinarie skattefelskontroll.

Kontaktperson på analysenheten: Elena Maximez

1.2.3 Interaktiv vägledning i digitala deklaramiljön

Interaktiv vägledning direkt i Skatteverkets deklaramiljö kan hjälpa skattebetalaren att göra rätt från början vilket leder till bättre regelefterlevnad, mindre resursbehov för efterkontroller och minskat skattefel. Syftet med analysen är att undersöka i vilken omfattning skattebetalarnas ansökta belopp för reseavdrag påverkas av en interaktiv vägledning.

Kontaktperson på analysenheten: Lina Andersson

1.2.4 Återbetalning av energiskatt

Syftet med projektet är att utifrån ett slumpbaserat urval kontrollera lämnade beskattningsuppgifter, där resultaten från kontrollen används för att bedöma skattefelet, att mäta effekten av Skatteverkets kontrollverksamhet samt utveckla Skatteverkets riskbaserade urval.

Kontaktperson på analysenheten: Sofia Tano

1.2.5 Kartläggning av punktskatter

Syftet är att göra en sammanställning av samtliga aktuella punktskatter och utreda möjligheter till att bedöma skattefelet för fler punktskatter för att få en bättre täckning av bedömningen på skattefelet inom punktskatteområdet.

Kontaktperson på analysenheten: Sofia Tano

1.2.6 Momsbefrielse av företag med låg omsättning

Den 1a juli 2022 höjdes tröskelvärdet på omsättning för momsfrihet till 80 000 SEK. En tidigare studie från Analysenheten har visat att relativt få företag utnyttjat möjligheten till momsfrihet när tröskelvärdet uppgick till 30 000 SEK.

Denna analys har två syften, dels att utvärdera effekten på utnyttjandet av att tröskelvärdet höjdes samt karaktärisera företagen som väljer att dra nytta av reformen och identifiera eventuellt oönskat beteende, till exempel, att företag reglerar sin omsättning för att få momsbefrias, dels att utifrån företagens perspektiv förstå varför få etablerade företag väljer att utnyttja reformen.

Kontaktperson på analysenheten: Daniel Hallberg

1.2.7 Implementering av IMF VAT gap model i R

IMF har utvecklat en top-down-modell för momsfelet som analysenheten har försökt att implementera. Modellen kom som excelfiler och beräkningen visade sig för beräkningsintensiv.

Syftet med detta projekt är att försöka implementera modellen i R istället för att kunna beräkna det totala momsfelet.

Kontaktperson på analysenheten: Louise Johannesson

1.2.8 Bedömning av svart ekonomi

Detta är ett EU-finansierat projekt som analysenheten/ESA bedriver tillsammans med IMF. Syftet med projektet är att utveckla en metod och en modell för att löpande kunna bedöma skuggekonomin i Sverige.

Kontaktperson på analysenheten: Damian Migueles

1.3 Startade före 2023

1.3.1 Skattefelet för kapitalvinster på utländska tillgångar

Projektet innebär att genomföra slumpkontroller baserade på en population som identifierats via CRS-databasen. Endast information om ränta och utdelning kontrolleras. Huvudsyftet med projektet är att bedöma skattefelet för privatpersoners kapitalvinster på utländska tillgångar.

Kontaktperson på analysenheten: Elena Maximez

1.3.2 En djupanalys av skattefelskontrollerna

Skattefelskontrollen har genomfört slumpmässiga kontroller sedan 2014 men eftersom förändringar i skattefelet sker mycket långsamt, så ger dessa årliga kontroller inte stor avkastning eller ny information. Därför avslutas de årliga kontrollerna till förmån för andra kontroller. Med anledning av att Skattefelskontrollen avslutar sina årliga slumpmässiga kontroller 2024 ska denna slutrapport generera en djupgående analys av skattefelskontroller över alla år.

Kontaktperson på analysenheten: Christina L Pettersson.

1.3.3 Uppskalningsfaktorer

Syftet med den här analysen är att försöka bedöma det skattefel som skulle ha hittats inom skattefelskontrollerna om en riskbaserad revision hade genomförts. Analysen planeras att vara färdig under 2024.

Kontaktperson på analysenheten: Damian Migueles

2 Projekt som rör folkbokföring

2.1 Startade under 2024

2.1.1 Fel samordningsnummer – folkbokföringsfelsmodellen

Syftet med analysen är att undersöka om det går att ta fram en registerbaserad indikatormodell för att mäta sannolika fel avseende personkretsen samordningsnummer. Modellen ska kunna användas av Skatteverket för att uppskatta omfattningen vilket kan presenteras i en nationell lägesbild.

Kontaktperson på analysenheten: Johan Mellberg

2.1.2 Nytt sätt att mäta folkbokföringsfelet

Analysen syftar till att förbättra kunskap om folkbokföringsfelets storlek genom att komplimentera nuvarande modell med nya metoder där slumpkontroller och maskininlärning används. En maskininlärningsmodell ska tränas i att sortera urvalet i två högar; en hög med personer där bosättningen behöver undersökas närmare av en handläggare och en hög där det sannolikt inte handlar om felaktig bosättning. Modellen ska tränas utifrån kunskap som verksamheten besitter. Kontrollhandläggarna i verksamheten utför idag redan slagningar i egna system för att skapa sig en bild av felet innan de påbörjar en extern informationsinhämtning. Kunskap om vilken data handläggarna tittar på samt hur de tolkar data behövs för att kunna träna en maskininlärningsalgoritm som kan sortera objekt i ”utredningsvärda” respektive ”inte utredningsvärda”. På detta sätt kan vi få ner antalet ärenden i urvalet som behöver kontrolleras med handläggarresurser.

Kontaktperson på analysenheten: Erik Gustafsson

2.2 Startade under 2023

2.2.1 Utan känd hemvist och på kommunen skriven

Syftet med projektet är att undersöka om mer kraftfulla juridiska verktyg inom folkbokföringen ger större incitament för personer som är bosatta inom landet att faktiskt anmäla korrekta bosättningsuppgifter samt om lagstiftningen har någon effekt på utbetalningar inom välfärdssystemet. Kunskapen behövs för att stärka Skatteverkets förmåga att driva rättslig utveckling som gagnar ett korrekt folkbokföringsregister.

Kontaktperson på analysenheten: Erik Gustafsson

2.2.2 Folkbokföringskontroller i kommunerna

Projektet syftar till att dels presentera utvecklingen av inrapporterade underrättelser om felaktig folkbokföring från kommunerna sedan 2010, dels analysera resultaten från en pilotverksamhet som bedrevs mellan juni 2021 och april 2022 med syftet att motverka felaktig folkbokföring. I verksamheten samverkade Skatteverket med ett antal kommuner om bl.a. utredning och kontroll av underrättelser om felaktig folkbokföring som inkommit till Skatteverket från kommunerna under projektets gång. Analysen planeras färdig hösten 2024.

Kontaktperson på analysenheten: Patric Hägglund

2.2.3 Falska identiteter

Syftet är att undersöka möjligheterna att använda maskininlärning inom folkbokföringsområdet för att hitta falska eller utnyttjade identiteter i folkbokföringsdata. Kunskapen kan ge Skatteverket bättre möjlighet att upptäcka dessa och förhindra att nya falska/utnyttjade identiteter registreras samt ge en bättre och mer samlad bild av hur Skatteverket internt och andra aktörer externt hanterar dessa. Analysen beräknas färdig hösten 2024.

Kontaktperson på analysenheten: Johan Mellberg

2.3 Startade före 2023

2.3.1 Särskild postadress-Vilande?

Syftet med projektet är att undersöka om tjänsten särskild postadress bidrar till felaktiga skatte- och folkbokföringsuppgifter. Handläggare upplever att särskild postadress missbrukas i syfte att begå välfärdsbrott. Det finns dock ingen djupare kunskap om omfattningen och i vilken

utsträckning kontroller är kostnadseffektiva i syftet att minska medvetna fel i folkbokföringen, fel som av individer kan nyttja för att minska sin skatt. Projektet ligger för närvarande vilande pga. att regeringsuppdraget nationella lägesbilden har krävt resurser.

Kontaktperson på analysenheten: Erik Gustafsson

2.3.2 Underrättelser om flytt från Sverige – ett nudge-experiment-Vilande!

Idag finns det ett kunskapsbehov gällande vilka effekter olika åtgärder kopplade till underrättelser får på folkbokföringen. Kunskapen behövs för att kunna öka förmågan att prioritera resurserna till olika områden där kontrollerna kan uppnå bästa möjliga effekt samt att öka kunskapen om vilka typer av underrättelser som effektivt kan hanteras genom informationsinsatser istället för de mer kostsamma boutredningarna. I den här analysen kommer vi att studera effekten av riktad information på folkbokföringen för individer som nyligen flyttat från Sverige. Projektet ligger vilande i avvaktan på behov av teknisk utveckling hos FFA.

Kontaktperson på analysenheten: Cecilia Öst

2.3.3 Förändrad hantering av invandring i handläggningen

Under februari 2022 introducerades en kategorisering av ärenden avseende invandring där ärenden kategoriseras i 4 olika grupper, 1-4. Kategoriseringsgrad representerar graden av sannolikhet att det är fel där 1 är liten sannolikhet till felaktiga uppgifter och 4 är stor sannolikhet för felaktiga uppgifter. Avsikten med kategoriseringen är att effektivisera inom flödet så att kontrollresurser läggs på ärenden som behöver kontrolleras och ärenden som inte behöver kontrolleras kan registreras snabbare. Syftet med analysen är att undersöka om uppdelning av ärenden kan leda till effektivare verksamhet. Analysen planeras färdig hösten 2024.

Kontaktperson på analysenheten: Erik Gustafsson

3 Analyser inom övriga områden

3.1 Startade under 2024

3.1.1 Bestämmelser om uppgiftsskyldighet inom Skatteverket (USIS)

Bestämmelserna om uppgiftsskyldigheten inom Skatteverket (USIS) trädde i kraft den 1 juni 2020. Handläggare inom beskattnings-, folkbokförings- och id-kortsverksamheten som misstänker brottslig verksamhet ska lämna uppgifter om detta till skattebrottsenheten. Skattebrottsenheten har motsvarande skyldighet att lämna uppgifter till beskattnings-, folkbokförings- och id-kortsverksamheten om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för ett ärende inom den verksamheten.

Under 2024-2025 kommer ett lagstiftningspaket med nya regler om uppgiftsskyldighet och dataskydd att träda i kraft. Tre lagstiftningskomplex som kommer få stor betydelse för informationsdelning inom Skatteverket och mellan myndigheter och för behandling av uppgifter i vår verksamhet. Syftet med denna analys är att ta lärdom av arbetet med USIS och undvika eventuella misstag vid implementeringen av det nya lagstiftningspaketet.

Kontaktperson på analysenheten: Maude Hasbi

3.1.2 Nyttjande och roll för patentering bland svenska företag

Syftet med projektet är dels att undersöka vilka företag som använder FoU-avdraget och vilka som får/inte får behålla avdraget efter kontroll, dels undersöka möjligheten att nyttja FoU-avdraget för att påverka patentering hos företag. Projektet bidrar dels till att utvärdera Skatteverkets handläggning av avdraget, dels till att estimerade de samhällsekonomiska konsekvenserna av avdraget i termer av patent.

Kontaktperson på analysenheten: John Källström

3.1.3 Skatteverkets årliga attitydundersökningar

Syftet med undersökningarna är att ge underlag för bedömning av hur inställningen till skattesystemet och Skatteverket utvecklas, hur privatpersoner och företag ser på Skatteverkets service, olika former av fusk och kontrollens effekter samt hur Skatteverkets verksamhet uppfattas. Resultaten från undersökningarna används framför allt som underlag vid verksamhetsplanering och bedömning av verksamhetens resultat i Skatteverkets årsredovisning.

Kontaktperson på analysenheten: Jenny L Persson

3.2 Startade under 2023

3.2.1 Vad påverkar samhällets förtroende för Skatteverket

Experiment för att med hjälp av attitydundersökning mäta gapet mellan upplevelsen av, och förväntningarna på, ett antal områden som antas vara ett antal områden som antas vara betydande för förtroendet för Skatteverket. Gapet ska användas för att finna områden i verksamheten som har störst potential för att öka förtroendet för Skatteverket

Kontaktperson på analysenheten: Jenny M Persson.

3.3 Startade före 2023

3.3.1 Litteraturoversikt över fusk inom välfärdssektorn

Projektet utgörs av en litteraturoversikt över de studier/rapporter som genomförts i Sverige gällande fusk i välfärdssystemet. Tanken är att bland annat att sammanställa vilka utredningar som finns, vad som skiljer dem åt och hur de definierar fusk.

Kontaktperson på analysenheten: Lina Jönsson